

۱. امکانات عمومی را تعریف کنید.
۲. در گام اول برای یک خرید عاقلانه باید چه کاری انجام دهیم؟
۳. درآمد را تعریف کنید.
۴. هزینه را تعریف کنید.
۵. هزینه را تعریف کنید.
۶. جدول بودجه چیست؟

درس ۳ خرید و فروش در محله

نیازهای محله

در هر محله مکان‌هایی برای تولید بعضی کالاها یا دادن بعضی خدمات به مردم وجود دارد که هدف آنها رفع نیازهای ساکنان محله است. شما سال گذشته درباره‌ی شغل‌های تولیدی و خدماتی مطالبی خواندید و با این شغل‌ها آشنا شدید. در تصویرهای زیر هر یک از مکان‌ها چه خدماتی به مردم محله می‌دهند؟

● در هر محله، امکاناتی برای استفاده‌ی همه‌ی مردم ایجاد شده است. این امکانات به همه‌ی مردم تعلق دارند.

به تصاویر دقت کنید. هر یک از این امکانات کدام

نیاز مردم را برطرف می‌کند؟
۱. نیاز به برقراری ارتباط

۲. مراجعه به خودپرداز و گرفتن پول از آن یا پرداخت قبض

۳. نیاز به رفتن از یک مکان به مکان دیگر

مطالعات صفحه به صفحه؛ طراح: سمیرا ابوالقاسمی

فعالیت

- ۱- در محل زندگی شما کدام یک از امکانات عمومی وجود دارد؟ بنویسید.
- ۲- به نظر شما چگونه می‌توانیم از امکانات عمومی به‌طور مناسب استفاده کنیم؟ چگونه می‌توانیم از آنها نگهداری کنیم؟

پاسخ فعالیت

۹

۱. ایستگاه اتوبوس، خودپرداز، بوستان، مسجد، درمانگاه، کتابخانه و .....
۲. استفاده از امکانات عمومی حق همه‌ی افراد است. ما باید به حقوق بقیه احترام بگذاریم و از امکانات عمومی مانند وسایل شخصی خودمان استفاده کنیم و در نگهداری از آن کوشا باشیم.

خرید عاقلانه

در محله‌ی شما چه مغازه‌هایی وجود دارند؟ مغازه‌هایی که نیازهای شما و خانواده‌تان را برطرف می‌کنند. البته گاهی برای خرید کالاهای موردنیازتان به جاهای دیگر شهر هم می‌روید. حتماً تاکنون به تنهایی یا با خانواده برای خرید رفته‌اید. راستی فکر کرده‌اید چگونه می‌توانیم درست خرید کنیم؟

سهراب دوست داشت یک توپ فوتبال بخرد و این موضوع را با اعضای خانواده در میان گذاشت. گفت و گوی آنها را بخوانید.

پس من چطور می‌توانم
به توپ فوتبال خودم برسم؟

این ماه نمی‌توانیم برای سهراب توپ فوتبال
بخریم؛ چون علاوه بر خرج‌های همیشگی، یعنی
خوراک، اجاره خانه، پول آب و برق و تلفن، باید
هزینه‌ی تعمیر ماشین را هم بپردازیم.

پیشنهاد می‌کنم برای خرید توپ
برنامه‌ریزی کند. من به او یاد می‌دهم که
این کار را انجام بدهد.

گام اول

پدر سهراب به او گفت که برای خرید توپ مورد علاقه‌اش، باید برنامه‌ریزی کند. در گام اول هم از

سهراب خواست جدولی بکشد.

او گفت: این جدول سه ستون دارد. در یک ستون باید درآمد یا پول توجیبی‌ات را بنویسی.

سهراب که سال گذشته در کتاب مطالعات اجتماعی با معنی درآمد آشنا شده بود، گفت: پدر، درآمد

یعنی پولی که از راه کار کردن به دست می‌آید؛ درست است؟

پدر پاسخ داد: بله؛ راستی سهراب، ماه پیش تو هم مقداری درآمد داشتی.

سهراب فکری کرد و گفت: بله پدر! ما تمام روز در باغ دوست شما در چیدن سیب‌ها و گذاشتن آنها در جعبه‌ها کمک کردیم. وقتی غروب شد، او به هریک از ما بچه‌ها، ۱۰,۰۰۰ تومان دستمزد داد. پس من ماه پیش ۱۰,۰۰۰ تومان درآمد داشتم!

پدر لبخندی زد و ادامه داد: «ستون دیگر جدول ستون هزینه ست! یعنی پولی که برای خرید کالاهای مورد نیاز خرج می‌کنید. مهم نیست که ما چقدر پول به دست می‌آوریم؛ مهم این است که بتوانیم مقداری از این پول را برای زمان‌هایی که نیاز داریم، پس‌انداز کنیم. یعنی نباید همه‌ی پولی را که به دست می‌آوریم، خرج کنیم. پس ستون دیگر جدول شما پس‌انداز است. اکنون به جدولی که سهراب به کمک پدرش کشیده است، توجه کنید.

هفته‌ها	درآمد یا پول توجیبی	هزینه (پولی که خرج می‌کند)	پس‌انداز (پولی که ذخیره می‌کند)
هفته‌ی اول	۵,۰۰۰ تومان	۲,۰۰۰ تومان	۳,۰۰۰ تومان
هفته‌ی دوم	۵,۰۰۰ تومان	۲,۰۰۰ تومان	۳,۰۰۰ تومان
هفته‌ی سوم	۵,۰۰۰ تومان	۲,۵۰۰ تومان	۲,۵۰۰ تومان
هفته‌ی چهارم	۵,۰۰۰ تومان	۳,۵۰۰ تومان	۱,۵۰۰ تومان
هفته‌ی پنجم	۵,۰۰۰ تومان	۵۰۰ تومان	۴,۵۰۰ تومان
هفته‌ی ششم	۵,۰۰۰ تومان	۱,۵۰۰ تومان	۳,۵۰۰ تومان
درآمد چیدن سیب از باغ	۱۰,۰۰۰ تومان	-	۱۰,۰۰۰ تومان
جمع	۴۰,۰۰۰ تومان	۱۲,۰۰۰ تومان	۲۸,۰۰۰ تومان

مطالعات صفحه به صفحه؛ طراح: سمیرا ابوالقاسمی

پول توجیبی سهراب در یک ماه و نیم (۶ هفته) چقدر بوده است؟ او چه مقدار از پول توجیبی‌اش را خرج کرده و چقدر از آن را پس‌انداز کرده است؟ یک بار دیگر به جدول سهراب توجه کنید. به جدولی که در آن درآمد، هزینه و پس‌انداز نشان داده شده است، جدول بودجه می‌گوییم.

● چگونه انتخاب کنیم؟

وقتی می‌خواهیم کالایی بخریم، باید نکته‌هایی را در نظر بگیریم و در خرید دقت کنیم. مادر سهراب از او خواست که برای خرید توپ با معلم ورزش مدرسه مشورت کند و درباره‌ی انواع توپ و قیمت‌های آنها اطلاعاتی به دست آورد. معلم ورزش در این باره برای سهراب توضیح داد و سه نوع توپ را به او پیشنهاد کرد. سهراب و مادرش به مغازه رفتند و انواع توپ‌ها را دیدند. مادر سهراب به او یاد داد جدولی بکشد و توپ‌ها را با توجه به ویژگی‌هایشان امتیازبندی کند.

شماره‌ی توپ	وزن توپ	جنس توپ	قیمت توپ	رنگ توپ
توپ شماره‌ی ۱	۲۵۰ گرم	لاستیک *	۱۷۰۰۰ تومان ***	سبز —
توپ شماره‌ی ۲	۲۵۰ گرم	چرم ***	۷۰۰۰۰ تومان —	زرد *
توپ شماره‌ی ۳	۲۵۰ گرم	فوم **	۲۸۰۰۰ تومان **	سفید ***

جدول امتیازها

ضعیف	متوسط	خوب	خیلی خوب
—	*	**	***

○ فعالیت

- ۱- به نظر شما، سهراب با توجه به امتیازهایی که به توپ‌ها داده است، کدام یک را باید انتخاب کند؟ چرا؟
- ۲- روش کار سهراب را برای خرید و انتخاب توپ از اول تا آخر توضیح دهید.
- ۳- فرض کنید یکی از توپ‌ها، در کشور ایران و به دست کارگران پرتوان ایرانی ساخته شده است. آیا شما توپ ساخت ایران را انتخاب خواهید کرد؟ درباره‌ی دلایل خودتان، در کلاس با یکدیگر گفت‌وگو کنید.

مطالعات صفحه به صفحه؛ طراح: سمیرا ابوالقاسمی

پاسخ فعالیت

۱. توپ شماره ۳ زیرا از نظر جنس و قیمت مناسب است و رنگ مورد علاقه سهراب هم هست.
۲. مرحله اول: کشیدن جدول بودجه که شامل درآمد، هزینه و پس انداز می‌شود. مرحله دوم: جمع آوری اطلاعات درباره قیمت توپ و انواع آن. مرحله سوم: امتیاز بندی توپ‌ها با توجه به ویژگی آنها. مرحله چهارم: انتخاب توپ مناسب براساس علاقه و مبلغ پس انداز.
۳. بله چون اعتقاد داریم که باید از تولید داخلی حمایت کنیم تا کشورم به خودکفایی برسد و پیشرفت کند.